

Koroško Koroščem

Št. 52.

Celovec, dne 29. septembra 1920.

Izhaja dvakrat na teden.

Hrvati slovenskim Koroščem!

•Bratje koroški Slovenci!

„Iz najčistejše in najnesebičnejše ljubezni do svojih slovenskih bratov na Koroškem smo se odločili, Vas bratovsko svariti, da saj nad Vas ne pride strašna nesreča, ki je nas zadela. Mi Hrvati smo proti svoji volji pridruženi novi jugoslovanski državi. Pravico samoodločbe, katero bi se moralo dati tudi na najnižji stopinji stoječemu narodu črncev, nam niso priznali. Mi, stari kulturni narod, ki je imel skozi stoteja svojo lastno državo, narod, katerega ime je v zgodovini zapisano po toliko slavnih bitkah, mi, ki smo branili skozi tristo let krščanstvo in zapadno kulturo proti napade Vzhoda, mi smo na milost in nemilost predani polciviliziranemu narodu, ki stoji na za veliko nižji stopinji kulture kakor mi. Bilo jih je sicer nekaj med nami, ki so od nove države prave čudeže pričakovali in, ko se je stara monarhija zrušila, bili polni nad, da bodo našli v jugoslovanski državi novo domovino.

Kako bridko so razočarani!

Nismo postali svobodni, temveč sužnji! Niso nas k novem življenju prebudili, temveč nas

obsodili na tužno in ob enem sramotno smrt!

O, ko bi Vi le k nam mogli priti, dragi slovenski bratji v Koroški, da na svoje lastne oči vidite, kaj smo mi Hrvati v novi jugoslovanski državi doživeli!

Nenasitni Srb ravba pri nas na Hrvaškem hujši, nego so razsajali kdaj Turči in Tatarji. Kakor hitro so bili Srbi gospodarji nad našo zemljo, so nam odvlekli vse, kar jim je prišlo pod roke. Neusmiljeno strogo obremenijo naš narod z ogromnimi davki in jih krvavo izterjujejo-pobirajo, dočim Srb v svoji deželi v obče ne plača nobenih davkov. Proti revnemu hrvatskemu kmetu, ki se te nazaslišane strogosti brani, besne s puškami in bajonetmi. Pokaže hrvatski vojak, ki je pod staro monarhijo bil navajen boljšega in človeškega postopanja, le najmanjši znak nezadovoljnosti, ga takoj učijo palice, da je zdaj srbsko vreme, da mora brez-pogozno pripoznati razbojniško dlanastijo Karagjorgjevičev. Sinove našega naroda, ki zdaj prisiljeno

Braće korošku Slovenci!

Iz najčistejše i najnesebičnije ljubavi spram svoje slovenske braće u Koroškoj odlučili smo se, upravititi Vam ove riječi prijateljske opomene, ne biste li se barem Vi sačuvali od strašne nesreće, koja je nas zadesila. Mi Hrvati smo protiv svoje volje pridruženi novoj jugoslovanskoj državi. Pravo samoodredjenja, koje bi se moralo dopitati i na najnižem stepenu kulture stojećemu crnačkomu narodu, nama nije priznato. Mi, stari kulturni narod, narod historijski, koji se može podičiti vlastitom, više stoljeća starom državom, kojega ime je skopčano sa nebrojenim slavnim bitkama, koji smo kroz tri stotine godina bili grudobran krščanstva i zapadnjačke kulture proti najezdama Istoka, mi smo na milost i nemilost predani polucivilizovanom, na kud i kamo nižem stepenu kulture nego li mi stojećem narodu. Bilo ih je dođuše medju nama, koji su od nove države prava čudesa očekivali, koji su se nadali, kađ je već stara monarkiji propala, da će u u jugoslavenskoj državi naći novu domovinu.

Koli gorko su razočarani!

Nismo postali slobodni, nego robovi; nisu nas novom životu prebudili, već su

nas osudili na tužnu i jošte k tome sramotnu smrt!

O, kađ biste barem k nama mogli doći, draga slovenska braće u Koroškoj, da na svoje rodjene oči vidite, što smo mi Hrvati u novoj jugoslavenskoj državi doživjeli! Nezasitni Srbini harači kod nas u Hrvatskoj gore, nego li je ikada haračio Turčin ili Tatarin. Čim su Srbi zagospodovali zemljom, odvukli su nam sve, čega su se mogli dočepati. Nemilosrdnom strogošću naprèunu se jadnome narodu ogromni porezi, te se krvavo utjeruju, dočim Srbini u svojoj zemlji uopće poreza i ne plaća. Proti jadnome hrvatskome seljaku, koji se od te nečovječne strogosti brani, bjesne puškom opetušom i bajonetom. Pokaže li hrvatski vojnik, koji je pod starom monarkijom bio priviknuo boljem i čovjeka dostojnijem postupku, i najmanji znak nezadovoljstva, tad ga uče batinom, da je sad srpsko vrijeme, da bezuvjetno mora priznati razbojničku di-

služijo pod srbsko zastavo, odvlačijo daleč od domovine v Macedonijo in jih silijo, na se borijo s Črnogorci, ki se ne dajo od Srba podjarmiti, ampak s pravo levovo hrabrostjo branijo svojo staro svobodo. — Našemu staremu denarju po odvzeli Srbi vsako vrednost in Hrvati moramo štiri krone plačati za en dinar, tako da so tri četrtine našega narodnega imetja izginile v nenasitnem srbskem žrelu.

Z nami ne postopajo kot z brati, kakor so nam nekdanj lažljivo obljubovali, temveč kakor s sužnji! Naša zemlja ni sestrsko dežela Srbije, temveč jo srbski državniki imenujejo „okupirano“ deželo in jo izmolzejo hujši kakor le kje kolonijo. Ogorčenost in nezadovoljstvo vlada po celi deželi!

Hrvat škriplja z zobmi in preklinja svojo usodo

in tako nosi verige svojih novih gospodarjev — a žalostno in z močnim hrepenenjem obrača svoje oči v preteklost, ko je še človeško mogel živeti. Naši uradi, naše javne zgradbe, naši kolodvori, ki so prej nosili hrvatske napise, nosijo zdaj srbske, katerih nobena živa duša ne more brati, ker so napisani s cirilico.

Špijonaža in vohunstvo cveti kakor nikdar prej — srbski rabeljni so vselej na delu, da ovdijo in vržejo v zapor vsakega Hrvata, kateri najmanjši znak pokaže, da je nezadovoljen. Naše politične voditelje zaperajo v ječe, po katerih čakajo mesece in mesece, ne da bi jih kdo zaslišal ali še manj peljal pred sodnika.

To je jugoslovanska svoboda, to je domovina, ki so jo Hrvati našli v tej prekleti, pod srbsko komando stoječi državi!

Vas, brati koroški Slovenci, čaka ista usoda! Tudi po Vas bodo z palicami in pajčo mlatili, ko padete pod Jugoslavijo. A Vi ste srečni, Vi držite usodo še v svoji lastni roki. Vi stojite neposredno pred glasovanjem, ki ima odločiti, ali hočete — pripasti k tej razbojniški državi ali postati svobodni državljani kulturne države. Nam ni bila usojena ta sreča. Nas so, ne da bi nas barali, prepustili srbski samovolji.

Ne dajte se zapeljati od brezvestnih agitatorjev, poženite od svojega praga one, ki Vas vabijo v jugoslovansko državo, zaprite uho pred brezvestnih zapeljivcev, ki hočejo, da greste na vrat na nos v nesrečo! Storite, kar je edino prav, storite to, kar od Vas zahteva Vaše blagostanje. Vaša sreča, Vaša bodočnost, kar je Vam v prid in korist — in enoglasno glasujte za Avstrijo, za ono Avstrijo, kjer so z Vami človeško ravnali in videli v Vas enakopravne brate! To je Vaša edina rešitev! Samo s glasovanjem se morete obvarovati strašne usode, katera je prišla nad nas!

Mi Hrvati od tega ne moremo ničesar dobiti in nič ne izgubiti. Nam je to vse eno, kamor se hočete obrniti. Če Vas vendar resne svarimo, dobro vam želeč, storimo to samo zato, ker še nismo pozabili, da smo se v toliko zmagonosnih bitkah rama ob rami z Vami borili, da so Vaše lepe gore, Vaši klanci in prehodi in pašniki tolikokrat napojeni tudi z hrvatsko krvjo, ko smo proti skupnemu sovražniku smeli braniti takrat tudi še skupno domovino. Čisto nesebično, brez vsake koristi za nas, vas svarimo, slovenski koroški brati, tako bratovsko in

nastiju Karagjorgjevića. Sinove našega naroda, koje sad sile, da služe pod srpskom zastavom, odvlače daleko od domovine u Macedoniju ili ih sile, da se bore s Crnogorcima, koji se ne daju od Srba podjarmiti, nego upravo lavljom hrabrošću brane svoju staru slobodu. Našem starom novcu oduzeše Srbi svaku vrijednost, te Hrvati moraju sa cetiri krune plačati jedan srpski dinar, tako da su tri četvrtine našega narodnega imutka izčeznule u nezaitnom srpskom ždrijelu.

S nama ne postupaju ko s braćom, kako su nam nekoć lažno obećavali, nego kao s robovima! Naša zemlja nije posestrima zemlja Srbije, nego ju sprski državnici nazivaju „opsjednutim“ krajem, a isisavaju ju gore, nego li je ikada isisana koja kolonija. Ogorčenje i nezadovoljstvo vladaju čitavom zemljom;

Hrvat škripizubima i proklinje svoju sudbinu,

te tako podnosi okove svojih novih gospodara, a s tugom i dubokim čeznućem obrača svoje oči u prošlost, dok je još mogo živjeti ko čovjek. Naši uredi, naše javne zgrade, naši kolodvori, koji su prije nosili hrvatske napise, sad nose srpske, kojih ni živa duša ne može čitati, jer su napisani cirilicom.

Uhodarstvo i doušništvo cvate ko nikada prije; srpski su krvnici uvijek na djelu, da prokažu i bace u tamnicu svakoga Hrvata, koji i najmanjim znakom pokaže, da je nezadovoljan. Naše političke vodje bacaju u tamnice, po kojima čame mjesece i mjesece, a da ih nitko ne presluša, a još manje da ih izvede pred suca.

To je jugoslovanska sloboda, to je domovina, što su ju Hrvati našli u toj kletoj pod srpskom vlašću stojećoj državi!

Vama, braćo koroški Slovenci, prijete ista sudbina! I po Vama će štapom i kandžijom mlatiti, padnete li pod Jugoslaviju! Ali Vi ste sretni, Vi držite još uvijek svoju sudbinu u vlastitoj ruci. Vi stojite neposredno pred glasovanjem, koje ima da odluči glede toga, hoćete li pripasti k toj razbojničkoj državi ili postati slobodni građani kulturne države. Nam nije bila sudjena ta sreća; nas su i ne pitajući nas, prepustili srpskoj samovolji.

Ne dajte se zavesti od besavjestnih agitatora, otzerajte sa svoga praga one, koji kod Vas snube za jugoslovensku državu, začepite svoje uši od besavjestnih napastnika, koji hoće da Vas sunovrate u nesreću! Učinite, što je jedino ispravno, činite što od Vas zahtijeva Vaša dobrobit, Vaša sreća, Vaša budučnost i Vas probitak, te listom glasujte za Austriju, za onu Austriju, gdje su s Vama ko s ljudima postupali i u Vama nazrijevali ravnopravnu braću! To je Vaš jedini spas! Samo glasovanjem možete se sačuvati od užasne sudbine, kojoj smo mi žrtvom pali!

Mi Hrvati ne možemo tim niti što dobiti, niti što izgubiti. Ta nama može napokon biti povse svejedno, kamo se kanite obratiti. Ako uza sve to upravljamo ovu ozbiljnu i dobromišljenu bratinsku opomenu na Vas, tad to činimo samo zato, jer još uvijek nismo zaboravili, da smo se u tolikim pobjedonosnim bitkama rame o rame s Vama borili, da su Vaša divna brda, Vaši klanci i Vaši pašnjaci toliko puta natopljeni i hrvatskom krvlju, kad smo od zajedničkoga neprijatelja smjeli braniti tada jošte zajedničku domovinu. Posve nesebično, bez

Vas živo, za božjo voljo prosimo da rešite same sebe, svoje otroke in vnuke grozne usode, ki nas neusmiljeno čaka, ako nam zadnjič previdnost ne pokaže kak pot iz te nesreče. Pomislite, da zdaj še svobodno in prosto morete določiti svojo usodo. Je glasovanje enkrat izvršeno, potem je vsako kesanje prepozno. Imate voliti med Avstrijo, ki jo ravno tako dobro poznate kot mi, in Jugoslavijo, ki smo jo mi predobro spoznali in katero je postala grobna naše svobode. Poglejte torej na nas in našo žalostno usodo, izognite se onemu, čemu se žalibog mi nismo mogli izogniti

in glasujte za Avstrijo!

Dol z Jugoslavijo! ki hoče pod larvo bratovske ljubezni dobiti samo Vaše glasove, da Vas potem izroči srbski samovolji, kakor je nas predala. Bežite od prepada, bežite od globočine, v katero Vas hočejo vreči, pojdite edino pot razuma in izkušnje — ne glasujte za razbojniško državo, ki meri le na Vaše imetje in Vašo lastnino, na Vašo srečo in zadovoljnost! Glasujte za Avstrijo, s katero ste toliko stoletja skupaj živeli! Ne verujte lažnjivim agentom Karagjorgjeviča, ki Vam vse mogoče obljubujejo in se zanašajo na Vašo lahkovernost, ja, slaboumnost. Verujte samo lastni glavi, verujte predvsem vsem onim, ki so enako kakor mi Hrvati na svoji lastni koži občutili, kaj se krije za gladkimi besedami srbskih agentov!

Ne letite v svoj propad! Ne verujte, kar Vam lažejo, da v Jugoslaviji teče med in mleko. Draginja ze v Jugoslaviji ravno ista, kot je pri Vas, — a pri tem je nezadovoljnost brezmejnna, ni več varno ne življenje ne svoboda ne imetje, javna korupcija pa ne pozna grence.

Ker Vam želimo srečno bodočnost, prosimo Vas še enkrat, ne obnemagajte v skušnjavi, držite se odločno in trdno, glasujte za Avstrijo, ne pa za Jugoslavijo! Končamo naše besede s srčno željo, ki nam pride iz dna naše duše:

Ziveli naši brati, koroški Slovenci!

Zivela Avstrija! — Dol z Jugoslavijo!

Dano v enem hrvatskem mestu, sredi meseca julija 1920.

Podjarmljeni Hrvati —
v skrbeh za svoje brate, koroške Slovence.

ikakove vlastite koristi, upravljamo Vam, slovenska koroška braća, ove svoje riječi bratinske opomene, te

Vas molimo i zaklinjemo, da spasite sebe same, svoju djecu i unučad od grozne sudbine, koja nam neumoljivo prijeti, ako nam u zadnji čas providnost ne pokaže kakav izlaz iz te nesreće.

Promislite, da sad možete jošte slobodno i nesmetano odlučivati svojom sudbinom. Prodje li glasovanje, bit će kasno svako kajanje. Imate da odlučite medju Austrijom, koju isto tako dobro poznate, kao i mi, te medju Jugoslavijom, koju smo i predobro spoznali, te koja je postala grobom naše slobode. Ugladajte se dakle u nas i u našu tužnu sudbinu, ugnite se onome, čemu se mi žalibože ne mogosmo ugnuti,

te glasujte za Austriju!

Dole s Jugoslavijom, koja pod krinkom bratinske ljubavi hoće da dobije samo Vaše glasove, da Vas onda izruči srpskoj samovolji, kako je i nas izručila. Eježite od bezdna, u koje vas hoće da bace, podjite jedino putem razuma i iskustva, ne glasujte za razbojničku državu, koja teži samo za Vašim imanjem i vlastničtvom, za Vašom srećom i zadovoljstvom! Glasujte za Austriju, s kojom ste toliko stoljeća zajedno živjeli! Ne vjerujte lažljivim agentima Karagjorgjeviča, koji Vam sve moguće obećavaju i računaju na Vašu bezazlenost i lakovjernost. Vjerujte svome vlastitome razboru, vjerujte prije svega onima, koji su poput nas Hrvata na vlastitoj koži osjetili, što se krije za glatkim riječima srpskih agenata!

Ne srnite u svoju propast! Ne vjerujte, što Vam lažu, da u Jugoslaviji teče med i mlijeko. Skupoća je u Jugoslaviji isto tolika, kao i kod Vas, a pri tom je nezadovolstvo neograničeno, nestalo je sigurnosti osobe i slobode i imetka, a javna pokvarenost i ne pozna granica.

Zabrinuti za Vašu sudbinu molimo Vas jošte jednoć, da ne podlegnete napasti, da se odlučno i tvrdo držite, da glasujete za Austriju, ne pako za Jugoslaviju, te zaključujemo ovaj proglas s iskrenom iz dna našeg duše dolazećom željom:

Zivjela naša braća, koroški Slovenci!

Zivjela Austrija! Dole s Jugoslavijom!

Dano u jednom hrvatskom gradu, sredinom mjeseca srpnja 1920.

Podjarmljeni, za svoju braću koroške Slovence
zabrinuti Hrvati.

Spodnji Dravograd kliče!

Prebivalci Spodnjega Dravburga in okolice so poslali antantni komisiji pismo, v katerem ganljivo prosijo, da bi se tudi njim dovolilo prosto glasovanje, h kateri državi hočejo pripadati. Glavna vsebina te prošnje je:

„Po St. Germainski mirovni pogodbi je bil z Mežiško dolino tudi trg Spodnji Dravburg in večji del občine Kienberg od Koroške odtrgan in brez glasovanja prisojen Jugoslaviji. Ta sklep stoji z dejanskimi razmerami tega okraja v tako kričecem nasprotju, da je gola zasramba pravice samoodločbe.

Spodnji Dravburg je bil od Nemcev v 13. stoletju ustanovljen. Sčasoma so se naselili tudi slovenski kmetje, posebno iz Mežiške doline v njegovi okolici. Ti Slovenci so od nekdanj svojo kulturno in gospodarstvo zaslombo iskali in našli pri Nemcih — pismene slovenščine, kakor je nastala na Kranjskem, ne zastopijo. Še leta 1918., ko so nekteri advokati

in duhovniki iz Kranjskega vzbujali gibanje, ki je imelo namen, odtrgati Spodnjo Koroško in jo združiti z jugoslovan-skimi deli nekdanje monarhije, sta bila Spodnji Dravburg in Kienberg med občinami, ki so protestirale proti takem raztrganju Koroške. Udeležili smo se tudi mnogih ljudskih shodov in ogromnih ljudskih izjav, ki so se takrat v protest priredili.

Na tem koroškozvestem mišljenju prebivalstva tudi žalostni, krvavi dogodki začetkom lanskega leta niso veliko spremenili, ko je Jugoslavija s silno pestjo zasedla obe občini in ustanovila grozovito samovoljno gospodovanje, ki mu ni lahko para.

Zdaj kakor prej stojimo zvesto h Koroški, s katero smo bili skoz stoletja vkup in s katero hočemo ostati vkup tudi zanaprej!

Kajti tudi gospodarsko se moramo na sever in zahod prikleniti, naši kraji so del koroške gospodarske enote. Zi-

vahne naravne kupčijske razmere so vezale Spodnji Dravburg z ostalo Koroško in strogo zaperanje z nespametno demarkacijsko linijo je na novo dokazalo, da drdramo — proč od naše Koroške — v obubožanje, v zapad.

Že skoraj poldrugo leto ječi Spodnji Dravburg pod silnim jugoslovanskim gospodovanjem. Neizmerno je trpljenje, katero je prebivalstvo v tem času moralo prestati in še prenaša vsled še-le pribandranih fanatikov, ki s slepim sovraštvom preganjajo vse, kar se njihovi volji ne podvrže brez upora. Mesece že ječijo naši ljudi brez izpraševanja, brez zahtobe — ne da bi se mogli braniti — v pliberških ječah. Neizmerne so vrh tega gospodarske škode, ki so jih zakrivili razni sekvestri. Brez obrane, brez pravice živimo življenje helotov — sklafov. Poprej ugledno šolo so zdaj ponižali v kraj, kjer se šopiri nacionalna agitacija najnižje vrste, kjer se kuha strup proti vsemu, kar je koroško, kjer se cepi in seje brezvestno v mlada otroška srca.

Ko je svojčas ameriška komisija stvarno in natanko preiskavala dejstva, je prišla do zaključka: Spodnji Dravburg spada geografično, gospodarsko in narodno h Koroški! — Mi ne gremo tako daleč, mi ne zahtevamo neposredne ločitve od Jugoslavije. Ali mi prosimo in zahtevamo, da se tudi nam dá pravica samoodločbe — podlaga mirovne pogodbe — zahtevamo, da se tudi nam dovoli, v prostem, svobodnem glasovanju odločiti se, h kateri državi hočemo pripadati.

Dan glasovanja bo dokazal, kako samoumevna je naša zahteva, kaka enoglasna naša volja in zahteva,

ostati pri Koroški!

(Sledijo podpisi.)

Ljubljanski „Domoljub“, glasilo jugoslovanske kmet-ske zveze, piše v svoji št. 34:

„Čemu vse to?“

(Dopis z dežele.)

Ob prevratu se je vedno govorilo: militarizem se mora odpraviti in prav bi bilo, da bi se odpravil. Kakor se vidi, je pa še veliko hujši, kakor je bil v bivši Avstro-Ogrski. Nismo zoper vojaštvo, kolikor ga res v današnjih razmerah potrebuje država. Vojaštvo pa veliko stane, zato se mora omejiti na res najpotrebnejše. In kako je pri vojaki-h? Fant, ki je bil v vojni in je skozi tri leta prenašal vse

Pravljica — resnica.

Bil je nekoč divji, zaklet gozd, ogoljen in okleščen. V njem je brez prestanka divjal zimski vihar in mikastil drevesa, tako da se je drgnilo deblo ob deblo in veje so se klestile medsebojno v poginjajočem hreščanju.

Tako je prešla marsikatera noč, ki je s svojo ledeno pestjo zatrla vsako življenje. Sledili so ji dnevi, mračni in temni in smrtna senca je tavalala nad gozdom.

Naposled je prvi dih pomladi pobožal vsa bitja in stvari — in v drevesih zakletega gozda se je zganila skrivna divja moč, ki ždi pod vsako hrapavo skorjo in rekla vsakemu od njih s pritajenim, zamolklim hrumenjem, ki je seglo tja v globino do korenin:

„Čuvaj se! Če se daš premotiti mikavnemu vabilu mlade vesne, če se prvo ogrneš v zelenje in cvetje, snemó tvoj belščeč kinč drevesa, ki cveto kasneje od tebe!“

nazhujše muke italijanskega ujetništva, je rekel, da je neznosnejše kot v ujetništvu! Tako in podobno se jih izraža v veliko. Iz tega se vidi, kako je pri vojaki-h in koliko morajo trpeti naši fantje po vojašnicah. Red in disciplina gotovo morabiti pri vojaki-h, ali tisto nepotrebno mučenje in preganjanje naj se odpravi. In kaj je pa zopet to? Danes pride na župana: popiši vse moške, kje in koliko, časa so služili pri vojaki-h, jutri zopet, koliko mož, žensk, otrok, potem zopet koliko uprežne živine, vozov in materiala je v občini, drugič zopet kaj drugega. Župan kliče enkrat ljudi skupaj, da popisuje, enkrat leta od hiše do hiše, zopet drugič da odbornikom, da popisujejo in tako mora župan na kmetih vse kmetsko delo pustiti in pisati in popisovati (kar v poprejšnjih časih ni bilo), tako da je ves iz sebe.

K žigosanju živine, vozov in materiala se ukazuje, naj vsak prinese hrane za se in za živino za dva dni. Kaj to pomeni, ne razume nihče. Med ljudstvom pa raste nevolja in godrnjanje. Že zopet velika zamuda časa in pa stroški: tako ne more dalje!“

Ljubljanski „Naprej“ pa je pisal v svoji št. 181 tega leta besede:

„Človek bi mislil, da se bo država po šestletni vojni otresla vojske in posvetila vse svoje moči zdravstvu, zgradbam, soc. skrbstvu. Toda pogledjmo: za vsa ta velevažna ministrstva je predvidenih v proračunu skupaj samo 250 milijonov dinarjev, vojaštvu pa 1 milijardo 120 milijonov, torej štirikrat toliko!

Da, Jugoslavija — ti si velika kasarna!“

Krancji rajtengo vkupštejejo ...

Črni oblaki se zbirajo nad gospodo v Jugoslaviji, ljudstvo stoji pred volitvami, ljudstvo šteje rajtengo vkup in šteje grehe gospode. „Večerni list“ z Ljubljane piše dne 17. tega meseca pomembne besede:

„V Jugoslaviji ne vodimo gospodarske politike, ampak jugoslovansko gospodarstvo vodijo špekulanti, ki prav nič ne mislijo na splošno blaginjo in dobrobit države, marveč edino-le na svoj žep. Samo tako je mogoče, da se v naši državi draginja po vojni ne le ni poglela, ampak je še nepri-merno narasla in še vsak dan raste. Pogledjmo le površno, kar smo v gospodarskem oziru doživeli od prevrata sem!

Takoj po prevratu, ko ni bilo na razpolago kaj prida blaga za špekulacijo, nismo čutili bogve kakega olajšanja, gotovo pa tudi ne nove draginje. Zelo blagodejno pa se je uveljavil naravni potek gospodarstva ob novini l. 1919., ko so šle cene ne le živilom, ampak tudi drugim življenjskim potrebščinam znatno navzdol. Ziveti smo že skoraj začeli kakor pred vojno. Toda to je trajalo le par mesecev. Teda-j se je v Belgradu sklenila zarota proti kroni, ki je dotlej veljala malone

Tako je v zakletem gozdu medsebojno nezaupanje dreves zatrlo njihovo notranjo silo, ki jih je tirala pomladi v naročje — in ostra zima je prehrumela klic pomladi.

Pa kaj se je zgodilo nekega dne, kakšen čudež je zlomil mrtvaško zakletje? Katero drevo se je drznilo prvo prestopiti dano postavo in je kot topola v aprilu vsulo na vse strani trake zelenja in znanilo daleč naokoli o prenovljenju? Odkod oni topli, življenja polni solnčni žarek, ki je v hipu strl tisto skrito moč v drevesih?

A ves gozd je zašumel zmagovito, poln razkošnega sijaja in radostnega miru.

Pridi torej kmalu žarek solnca in predrami ves gozd k življenju!

Slovinci, to-li ni pravljica o ljubi naši domovini? Ni pri nas ravno, ravno tako, odkar so se vdrli Jugoslovani v našo lepo deželo?

Kar je Bog združil, Srb ne bo zrušil!

toliko kakor dinar in je bila po gospodarskem in socialnem stanju novih dežela tudi zares toliko vredna. Od zgoraj doli se je dinar dvignil visoko nad krono in ukazalo, da je dinar vreden štiri krone. Začelo se je žigosanje in kasneje kolekovanje in končno zamenjava kron. Vse to so izrabili špekulanti, v to, da so neprestano dvigali cene. Dobiček je šel izključno v žep špekulantov. Tudi srbski narod v celoti od uničenja krone na korist dinarju ni imel koristi, nego škodo. Dinar v Srbiji niti danes ne plača več nego največ 2 kroni pri nas. Dobiček so torej spravili izključno špekulanti in njihove banke.

To bi bilo eno. Drugo so bile izvoznice. Imeli smo vezano trgovino, toda vsak špekulant in lump je mogel po raznih botrih in stricah v Belgradu dobiti dovoljenje za izvoz toliko in toliko vagonov živil in drugih žvljenjskih potrebščin. Tako smo doživeli, da smo znova začeli stradati kruha in da je moka popolnoma izginila s trga kakor v najhujših vojnih časih. Izginil je krompir, izginila mnoga druga živila ali pa se tako podražila, da jih je moral delavec in uradnik kupovati v količinah kakor zdravila (arcnije).

Posebno jasno smo pa mogli opaziti kremlje špekulantov ob letošnji novini, ko so začele v veliki trgovini hitro padati cene žitu, živini in drugim živilom. Tedaj je šel glas o milijonskih izgubah, ki jih bodo imeli veliki kupčevalci, ki so si bili po višjih cenah nagromadili velike zaloge žita in drugih živil. Ljudstvo si je oddahnilo, češ, v hvala Bogu, sedaj pa le pojde, sedaj bomo pa le zopet prišli na zeleno vejo in se bo mogel človek zopet pošteno preživeti. Nihče ni hotel kupiti drugega, nego le najnujnejše, češ bom že, kadar bo še cenejše in se cene umire. Toda mi smo obračali, kapitalisti bankokrati in špekulanti so pa obrnili. Toliko časa so kuhali in žgali svoja vražja zelišča v belgrajskem kotlu, da so izkuhali, kar so želeli: svobodno trgovino. Vlada je dovolila, da se izvozi na tisoče vagonov pšenice, meso in mast ter preišči pa neomejeno. Sedaj so bili špekulanti zopet na konju: „Cene gor!“

In cene so šle in še gredo gor. Ubogo, ogoljufano ljudstvo pa stoji in gleda in ne more pojmiti. Namesto pričakovanih nižjih cen kar čez noč nova draginja, namesto belega kruha, o katerem je sanjalo, se mu reži nasproti novo stradanje! Kaj vse je pretrpelo to ubogo ljudstvo v zadnjih letih! Ne le, da so mu pritrkali živila tako zelo, da se je le kakor po čudu ohranilo na življenju, marveč so ga še pristem malem, kar so mu dajali, nesramno, zločinsko goljufali in mu med moko, mast in druga živila mešali ničvredne in celo zdravju škodljive primesi. Ker se ljudstvo vsemu temu početju še do danes ni uprlo, mislijo špekulanti in tisti, ki so jim na voljo, očitno, da se je ljudstvo lakoti in vsemu pomanjkanju popolnoma udalo in da smejo torej oni svojo igro z njim brez konca uganjati.

Nedvomno je sreča za državo, da so v tem času že razpisane volitve, v katerih je ljudski nevolji dan izdaten ventil.

Kakor divji, zaklet gozd, ogoljena in okleščana je postala naša Koroška. Brez prestanka pa je divjal po njej jugoslovanski zimski vihar, mikastil in mučil koroško ljudstvo, da se klesti medsebojno v poginjajočem hreščanju. Dolgo je trajala temna jugoslovanska noč nad Koroško, jugoslovansko nasilje pa je bila ledena pest, ki je zatrla vsako pravo koroško življenje. Doživeli smo dneve, mračne in temne, smrtna jugoslovanska senca je tavalala nad nami.

Naposled pa je nas pobožal prvi dih spomladi, vrnili so se tudi begunci domov na njih posestva, v svoje hiše, podedovane od pridnih očetov in delavnih mater, vrnili se k svojim ženam in svojim otrokom, vrnili se k svoji družini, priti bi imelo ljudsko glasovanje, da se otrese Koroška divjega zimskega viharja, se oprosti ledene jugoslovanske pesti, ki jo tlačí na tla, miniti bi imeli mračni in temni dnevi in miniti smrtna senca. Pripavljali smo se, vstajali. Korošci in Korošice, da raztrgamo verige, na katere so nas bili tujci nakovali. — Minul pa je čas, minul mesec za mesecem in ljudskega glasovanja ni bilo, zatrta je bila na novo vsa naša notranja sila, ki nas je tirala spomladi v naročje in ostra jugoslovanska zima je prehrumela klic spomladi, pa ne več na dolgo! Če več kot dva meseca živi med nami antantna komisija, ki ima varovati po mirovni pogodbi naše pravice, odstranjena je demarkacijska linija, odstranjeni bajoneti, odstranjena tuja žandarmerija — stojimo tik pred glasovanjem.

Tudi s tem špekulirajo špekulanti in tem brezskrbneje greše. Tako so nesramni, da delajo tak-le račun: Ljudstvu smo vrgli volitve, da vnjih znese svojo jezo. V tej jezi bo še bolj slepo in brezumno nego navadno in tu moramo skrbeti, da pridemo k njemu v ovčjih oblačilih in ga z demokratičnimi in socialnimi frazami preslepimo, da smo ravno mi najboljši njegovi prijatelji. Tako nas bo volilo in nas znova postavilo nadse, da ga bomo vladali, kakor smo ga vladali doslej. Tako bomo imeli svoje lonce zopet na dobrem ognju.“

Ali ni tako? Ali ne hodijo isti, ki so prava stranka kapitalistov in vseh vrst špekulantov, ki imajo na vesti vso korupcijo v državi, vso zločinsko protiljudsko gospodarsko politiko in po izrečnem priznanju dr. Kukovca tudi zadnjo lumparijo: uvedbo svobodne trgovine?

Obračunajmo!

A, jugoslovanski priganjači, to je vaša „država kmetov in delavcev“, kaj ne? — To je vaša „svobodna“ država! Ni le svobodna za gospodo, za špekulante in bankirje? — To je vaša „poljedelska“ država, kjer se je po „Večernem listu“ ljudstvo le kakor po čudu ohranilo na življenju, kjer so se živila tako podražila, da jih kupuje ljudstvo kakor arcnije! — Obrajtate se z vašo „svobodno trgovino in psujete Avstrijo, ker je tam še malo reči na karte. In „Večerni list“ vam sam udari po vašem balkanskem gobcu in to svobodno trgovino kratkomalo imenuje „lumparijo“!

Ja, „sijajna“ je bodočnost Jugoslavije, „svetli dnevi“ čakajo njene otroke. Kaj ne?!

**Koroška — od Pece pa gorta do Tur!
Kdor take ne mara — čez Ljubelj so dur!**

vanja ni bilo, zatrta je bila na novo vsa naša notranja sila, ki nas je tirala spomladi v naročje in ostra jugoslovanska zima je prehrumela klic spomladi, pa ne več na dolgo! Če več kot dva meseca živi med nami antantna komisija, ki ima varovati po mirovni pogodbi naše pravice, odstranjena je demarkacijska linija, odstranjeni bajoneti, odstranjena tuja žandarmerija — stojimo tik pred glasovanjem.

To glasovanje bo zlomilo v naši Koroški mrtvaško jugoslovansko zakletje, na vse strani bo vsulo naše ljudstvo trake novega zelenja, novega življenja, znanilo daleč naokoli o prenovljenju! Prosto in tajno ljudsko glasovanje je nam življenja polni solnčni žarek, ki bo v hipu strl vso jugoslovansko moč pri nas, strl ledeno njih pest!

In vsa Koroška bo zmagovito zašumela, polna razkošnega sijaja in veselega miru!

Proč z Azijati in Balkanci!

„Prost mora biti, prost moj rod, Na svoji zemlji svoj gospod!“

(Poročila iz zone A.)

Pliberk. Žensko društvo za naše mesto in okolico šteje že skoro 500 članic. Gratuliramo! — Jugoslovani so ves čas razširjali vesti, da je posebno v našem okraju vse za nje; nič ne de, ko drugi kraji za Avstrijo štimajo. Ste se malo vrezali, kaj ne? Korošci vstajajo, Jugoslovani pa čutijo, da pride konec vseh koncev — Koroška jim izpodleti iz rok, odkar nimajo bajonetov, odkar je odbila plebiscitna komisija silno jugoslovansko pest, ki je tlačila Koroško. „Koroško Korošcem!“ Na obrazih Jugoslovanov se vidijo te besede — ni več predrzne surovosti, prav pohlevni so gratali in hodijo po samotnih potih. Naše duhovništvo gre skoro vsak dan v gostilno na Libuče in se z alkoholom trošta. Učitelj Kuraš se potika čisto bled okoli. Tako gre od dne do dneva za našo domačo koroško stvar navzgor!

Dobrlavas. Naš denar so nam poštemplali — tako hočemo tudi gosp. kaplana Krašna malo štempljati, ki je zares pristen Jugoslovan-Balkanc. Ste že enkrat slišali, da je duhovnik švindlar in goljuf? Ne? No, tu ga imate pred sebo. Pehtar Narodnega doma v Grebinju Ručigaj je prišel spomladi 1912. na Koroško. Krašna mu je pa dal potrdilo, da je že leta 1911. bil kupil posestvo Skorjanc. No, vidiš, Krašna, zdaj ti saj ni več treba ime duhovnika nositi, kaj ne?! Prav ponižno vprašamo, ali je že tako pomanjkanje jugoslovanskih štim? Ja, ko bi bili Korošci tako neumni, da bi ti ne preprečili tvoje nesramne goljufive nakane! — Krašna, kje je pa bicikl, ki ti je ga posodil kovač Keber v Dobrlivasi?

Grebinj. V naši gmajni imamo gvišno 75 % Korošcev. To srbske tujce seveda srbi. In zato so pridigali dne 9. t. m. fajmošter s kloštra: Dolgo sem že tukaj, a kdor za Avstrijo glasuje, ta me prežene (Ja, menite, ljubi naš, da se bomo drli in vekali zadelj Vas?! — ta je moj sovražnik, ki ni vreden krstne vode! (Zakaj pa da ne narobe?!)

Labod. Dne 22. minulega meseca so pridigali, kakor se nam zdaj poroča, fajmošter Ivan Sekul v šoli v Rinkolah pri „igri“, da je vsak Nemeec in Nemčur lucifer, lucifer jih je rodil in lucifer bo zopet prišel po nje. Največji greh je, za Avstrijo glasovati. Vsak mora to povedati v spovednici! — Gospod, kdo Vas je učil to vero: Kristus ali lucifer? Menimo, da Kristus ne! Torej??

Sv. Jurij na Vinogradih (Važenberk). Ste se blamirali! 19. septembra so hoteli tuji nadučitelj, sekretar Žnidarčič in jugosl. žandar Kueha večjo množino soli zapleniti, ki smo jo vsi vkup kupili. Sin gerenta Rieplna in en kranjski žandar v civilu sta jo hotela kar odpeljati. Ob pravem času smo to zvedeli in se vsi zbrali. Zahtevali smo uradno potrdilo, da se mora sol zapleniti. Tega pa niso imeli — torej „Abzug!“ Smejali smo se tem nerodnim svetlarjem — siroteji so si morali velkokart brisati pot, ki jih je oblil, ko so se vračali domu.

Skocijan. Naš fajmošter niso več samo učeneec, so že prav brat našega zveličarja Kristusa. Pred kračem so bli pri eni trdni Korošci v Piskračah, kjer so rekli: „Če bo tu Jugoslavija, bomo na Vitingah tri križe postavili, na ktere bomo vse nemčurje obesili.“ — Priče so nam znane. — Poljanec, ali je bil Jezus „šorfrihtar“ kot Vi? Poskrbeli bomo, da bote tudi Vi sfrčali po 10. oktobru doli na Balkan, morebiti potrebujejo tam kje kakoga šorfrihtarja!

Ruda. En mož, ki je prišel iz Slovenjega Gradca je pripovedoval: Te dni je prišlo 10 kmetov od orožnih vajah iz Srbije. Nektere so s kopiti tako bili, da so morali v špital. Zato se je zbralo okoli 50 kmetov pri okrajnem glavarstvu. Prišlo je za okrajnega glavarja tako hučo, da se je moral skriti! Oh, kako si dobra, majka Jugoslavija!

Libuče. Dne 19. t. m. so imeli Jugoslovani zborovanje. Potem so marširali na Pliberk. Na glavnem trgu so vprizorili divje vpitje. Zvečer so nameravali hišo zvestega Korošca Valentina Paulitsch napasti, a se niso upali. Ni dneva, da bi mu dali pokoja. Ja, misliti, da bo vaša balkanska surovost kaj pomagala. Le še bolj zvesto bo stala cela familija h Koroški! A ne samo to, tudi drugi, ki stoje še na Vaši strani, se bodo s studom obrnili od tako balkanske Jugoslavije.

Hodiše Poroča se nam: Gerentu Segerju srce poka, vsa Jugoslavija gre po koroški vodi. Pod lipo menda sedi, lakete na kolenih in glavo med rokama in žinja: Kaj bo . . . ? Kaj bo . . . ? Gospoda fajmoštra ima na piki. Groza ga obhaja in spreletava!

Kotmaravas. Tudi naša gmajna ima zdaj že žensko društvo, ki dela z vsemi močmi za enotno, nerazdeljeno Koroško. Veliko uspeha!

Kako delajo Jugoslovani ceste: po zimi so zmerili cesto med našim krajem in državno cesto (Hollenburg). Dne 13. t. m. so začeli z delom, ne da bi prej barali posestnike ali jim odkupili grunt, kjer naj pelje cesta. Malo čudno se nam to zdi, v Avstriji tega nismo bli navajeni. Dela sicer le en sam moz.

Kapla v Rožu. 18. septembra gre nadučitelj sin Hubert Marinitsch, star 15 let, z Kaple v Kožentavro. Vidi ga prügelgardist, zdaj seveda „žandar“! Lovrenc Miklavčič, ki se zakrije v turščico. Ko gre Marinič mimo polja, plane ta hajduk-žandar na njega, ga vrže na tla in ravna tako lepo z njim, da je fantu prilila kri iz ust in nosa. Oštokal je fanta navrh še prav po balkansko! — Korošci, kdo bo štimal za te srbske hajduke? Čudimo se potrpežljivosti ljudstva!

V nedeljo, den navrh smo imelo veliko žensko zborovanje, bilo je čez 300 žensk. Nečakinja gospoda regirungsrota Ferjančiča in dr. Hacin se gugata že zelo nevarno. Burno odobrenje, ki so si ga zaslužili gospod fajmošter Feinig, je dokazalo, da naše ženske, omožene in neomožene, mlade in stare s njihovo bistro glavo ne gredo Jugoslovanom na lim! Kdo se pa boji glasovanja? Mi ne!

Podgrad (Medgorje). 19. septembra se je zbralo okoli 150 kmetov iz našega kraja in okolice. Obman domovinskega sveta občine Medgorje je otvoril zborovanje po sovenji. Govoril je g. Lora, ostro bičal nesramne, lažnjive zavijače Jugoslovanov in njih silna dejanja, primerjal balkansko s srednoevropsko kulturo, vojaško Jugoslavijo z ljudovlado, avstrijsko republiko — obračal se je na naše srce in našo glavo. Pohvala zbranih h koncu govora je bila zares lepa. Korošci vstajajo in se zavedajo!

Podgora pri Borovljah. Istega dne je bil tudi pri nas shod, prišlo je okoli 200 ljudi, mož in žensk. Govoril je domačin, sodnik dr. Janschitz iz Borovelj z jako lepim uspehom. Kam bote zlezli, Jugoslovani, na 10. oktober? Zdaj se pečajo vaši svetlarji le še s prügbandami, kakor v nedeljo ob 11 ponoči, al' te! ko je hodila po Borovljah taka banda (16—18) pod komando fahlerarja Mišica in direktarja dohtarja Mišica. Ja to je ana fajn, ana lepa žvahta: lerar in direktar — doktor „prügglgardista“! Vaši zadnji krči, kaj ne?!

Pliberk. O Spodnji Štajerski se poroča: Od Spodnjega Dravograda do Maribora stoji za Jugoslavijo zelo slabo, ljudje so razburjani. Delavci ne marajo te Jugoslavije, kmeti pa so prišli do prepričanja, da pridejo vsi na nič in njih posestva na drumlo. Za SHS so le veliki posestniki, učitelji in peomtarji ter duhovniki. Ko bi bilo ljudskega glasovanja, bi dobili Jugoslovani največ 20%! — Potem še le jugoslovanski poraz na Koroškem! Pomislite!

Vetrinj. Jugoslovanska „einkvartiringa“ je naredila posestniku Kopper v Krotni vesi precej škode. Že delj časa je od tega, kar so mu Jugoslovani obljubili škodo povrniti. Zdaj je bil poklican na občinski urad, kjer mu je gerent Klatzer izjavil, da dobi takoj denar, ko štima za Jugoslavijo. Klatzer je ovadil tega fajn ptička pri antantni komisiji v Borovljah.

Ali se vam lušta k žovnjirjom?

Ribnica. V žandarmerijo je bil sprejet tudi Valentin Ropatsch, ki je sedel 1913, ker je kradel, tri mesece. Že aprila je bil pri žandarjih, Jugoslovani so ga pa vendar odstranili — zdaj pa kot prüglgardista seveda zopet vzeli. Moramo reči: Ana fajn žandarmerija!

Prav odgovor so dobili Jugoslovani za svojo postopanje dne 23. septembra z zborovanjem domovini zvestih Korošcev. Govorila sta g. Lutschounig iz Žihpolj in g. Pietschnig s Celovca. Posebno govor prvega si je pridobil burno pohvalo in veliko navdušenje. Gospa Erbutchnig je govorila v imenu žensk in si zaslužila navdušeno pritrjevanje kakor tudi naš dr. Bercht, ki je kot zadnji govoril. — To zborovanje pomeni velik korak naprej in je imelo jako dober uspeh. Korošci smo prav zadovoljni! Ne zatajimo naše domovine!

Bistrica v Rožu. V ljubljanskem listu „Jugoslavija“ z dne 22. septembra beremo pod napisom „Naš vsakdanji kruh“: „Odsek za določanje cen naznanja, da se od četrta naprej kruh zopet podraži. Poželi smo torej za to, da bo draginja pri nas rastle in ne za to, da se bo ublažila. Pred kratkim se je podražila mast, čene živlom skačejo od dne do dne in seveda temu primerno tudi cene kruha ne smejo ostati iste. Kako tudi! Bilo bi preveč blagostanja v deželi, veržnikom pa bi grozilo uničenje eksistence. Torej le tako naprej, korajžno in krepko!“ — To je „država delavcev“, kaj ne?!

Zgornja vesca. Pri p. d. Čemernjaku v Lokovici je bil jugoslovanski shod, na katerem se je balkanski hajduk Valentin Einspieler, p. d. Petrovc izrazil: „To Ano Einspieler, tega hudiča bom ustrelil!“ — 11. t. m. je rekel zopet: „Če to Ano srečam, jo bom ustrelil!“ — Zares visoka kultura, ki so jo prinesli Jugoslovani sem na Koroško. Zadnji čas je, da začne delati interaliirana sodnija, da pride tudi ta surovež tja, kamor sliši!

Skocijan. Dne 19. t. m. je bila v velikovškem okraju cela vrsta koroških zborov. Posebno podučen in posebnega uspeha je bil zbor v Skocijanu. Napovedan je bil na 2 popoldne. In šele ob tem času, ko so bli govorniki (Lutschounig, Lukas in Steinacher) že navzoči, se je obvestila žandarmerija o tem zboru po § 2. Žandar je menil, da se mora obvestiti okrajno glavarstvo, da se torej zbor ne more vršiti. Korošci pa so rekli, to jim nič ne gre an, če okrajno glavarstvo proti postavi ravna in otvorili ob 3 zbor. Ni trajalo dolgo, pride žandar: Od okrajnega glavarstva je prišel ukaz, da se mora zbor takoj razpustiti! Ja, kaj še! so rekli Korošci, ta ukaz nam noben ukaz ni, ker je proti zakonu. Mi se umaknimo le sili, zahtevamo pa, da nam da žandarmerija potrdilo, da je bila eno uro pred zborom obveščena. S tem pojdemo na distriktno komando. Kar hočete! Žandar je šel. Ob 1/25 pride dr. Svetina kot jugoslovanski vladni zastopnik in ukazal na novo razpust zboru. Korošci ga podučijo boljsega. Dr. Svetina utihne, zarudeva, se pomisli in pravi Steinacherju: „Vi nimate tu glasovalne pravice, torej tudi ne pravice, da govorite!“ Odgovor: „To ni javen shod, to je zborovanje po § 2, torej imam pravico, gospod!“ Svetina ni več vedel kaj. Končno je hotel ostati in poslušati. To se mu je dovolilo le pod pogojem, da izjavi, da ostane le kot privatna oseba, ne pa kot vladni zastopnik — nič mu ni preostalo, moral je dati to izjavo. — Govor se je nadaljeval, dr. Svetina je moral vse poslušati, ne da bi mogel kaj reči, ljudje so se mu smejali in eden drugega žokali . . . Korošci so videli na lastne oči, da je jugoslovanska silna pest brezmočna, odstranjena. In uspeh tega zborovanja je bil sijajen.

Zrelec. Ne samo Krašna v Dobrlivasi, tudi dr. Arneje (dr. bogoznanstva . . . da bi ta človek Boga poznal, si ne moremo misliti!) je že cel Albanec-Arnavt. Oba sta rekla duhovništvu in cerkvi „Adje!“ in sta kraljevska komisarja, po domače: komandanta prügband in žandarjev iste vrste. Vredna sta eden drugega, zares! Prve naše zборе po § 2 s silo razgnati, potem pa še mirne ljudi napadati in kakor Sibitz-a s bajoneti traktirati, za mladim Sibitz-om na 3 do 4 korake

streljat dati, to je na kratko vašo balkansko-junaško delo z dne 22. t. m. Ali je prišel ta Albanec dan navrh v Borovlje h gospodu fajmoštru Trunku spovedat se, ali je prišel k Ferjančiču po plačo za svoje balkanstvo ali je hotel na Kranjsko niti (imel je kofar s seboj) — čas bi že bil — to se ne ve.

Merkaj Korošec!

Eni fovš aposteljni
Skušajo luđi,
V ovčjem kožuhu
So volki samí.

Z lažmi pa s fovšnijo
Rajlagajo šrift,
Strd je jih marenj,
Al notre je gift.

Vas hočijo kupit',
Vam ponujajo dnar,
Da b' jim predali
Domači oltar.

Da bi feratali
Našo zemljó,
Pa špraho koroško,
Pa staro šegó.

To vi ne stor'te,
Tolik' vas poznam,
Pokaž'te jim duri
Tem zavitarjam.

Saj Judeži niste,
Da ne mate vesti,
Zato jim povejte,
Kar srce vas uči:

Je taužent let blo že
Pa taužend še bo,
Koroško ne cep'mo,
Kaj hoč'te z meno?

Nisem tlake navajen,
Jaz hočem biť frej;
Ostanem Korošec
Danés in naprej.

Rožek. Silnikom v Ljubljani in coní A manjka že denar za agitacijo. Torej beračijo po vseh jugoslovanskih cajtengah za zadnji pritisk. A, žalbog, bo vse zastonj! Gospodje le barajte colski urad (Zollamt) v Jesenicah, kaj pravi k koroškem plebiscitu: Vse je zastonj — ob pravem času smo še bežali iz Žihpolj v Jesenice! —

Borovlje. Gospodu kaplanu Cirilu Metodu Kandutu v odgovor na njegovo pisarijo v „Miru“ z dne 21. t. m. štev. 56: Imamo več prič, ki morejo zapriseči, da so vas že večkrat z nekim ljubeznivim dekletom videli v „schattigen Park“. Se nič ne spominjate, kaj? In ne veste več, ko so začeli drugi, ki

Glejte na Celovec in Beljak — in vedeli boste, kako vam je glasovati!

imajo malo več pravice do ljubovanja, vas motiti v vaši presrečni uri in žvižgali in vpili Živijo — kar so se pač od vas na Bistrici naučili! — se ne spominjate več, kako hitro in kako jezno ste potegnili revolver in strelili na otroke. Mi socialdemokrati iz Borovelj naj vas še le opozorimo na prvo in najvišjo zapoved? Ljubezen do bližnjega je druga, kaj ne?

Gospod Kanduth otroke naj
Krščanski nauk uči,
A on seve veliko raj
Pri ljubici sedi.
Gorje mu, kdor bi motil ga
V objemih sladkih teh:
Revolver sproži-ena, dva!
In že ležiš na tleh.

Zihpolje. V nedeljo 19. t. m. je bilo tudi v našem kraju pri Razaju veliko zborovanje zvestih Korošcev, prišlo jih je 598, z naše gmajne, pa tudi iz okolice. Novi žnadarmerileitnant — den prej še šulmaster — se je hotel bogve kako šopiriti. Pa mu nič ni pomagalo. Z veselim navdušenjem so poslušali Korošci govornika, videli so, da imamo sveto pravico, prosto in svobodno govoriti, ne da bi se bali tujih bajonetov, videli so, da se konča ljubljanska strahovlada nad našo domovino. Solo se pagat ultimo pa špilamo 10. oktobra!

Smarjeta v Rožu. Dne 22. septembra je aretiral vahtmajster Lušnik koroško mislečega Mihela Mack in ga eskortiral na Doberlovas. Da hočejo Macka le iz političnih vzrokov zapreti, se izvidi že iz tega, da niso ga peljali na Borovlje, ampak v Doberlovas, h kateri sodniji naša občina nikoli ne sliši — le da bo dalj trajalo, da pride Mack zopet domov. Mislimo da odgovarja le resnici, da tiči za tem balkanskim postopanjem hujskač far Hraba. Mack ima v naši občini dobro ime, je neomadeževan in še nikoli ne štrafan. — Jugoslovane silneže preveč srbi, da imajo Korošci tudi v tej občini večino in zato jih hočejo še zadnje dni pred polomom Korošce trpinčiti kolikor le mogoče. Čim bolj nas trpinčite, tem sijajnejša bo koroška zmaga!

„Zlata Jugoslavija.“

(Po rožansko.)

Žovt je povsoda
Frderbov ludi,
Al pa tače zmede
Ke pr Čušah čir ni.

Čej je cukr, petroli?
Čej je suev, čej je cajh?
Tam je velkobart' hujši
Ke Tajčesterajh.

Folk čema rehta,
Siva je vse,
Pravica se maže
Bol k čedrje.

Koroški pauer pod Jugoslavijo.

Polna je Serbija
Volov in pa krav;
Kam boš ti srotej
Tvojo luljco predav?

Sam boš ti jedov,
Sam boš debov,
Al kdo bo ti potle
Štajre plačvov?

Polno Hrvaško
Je svinj in praset;
Koj za se boš ti futrov;
„Selber essen macht fett!“

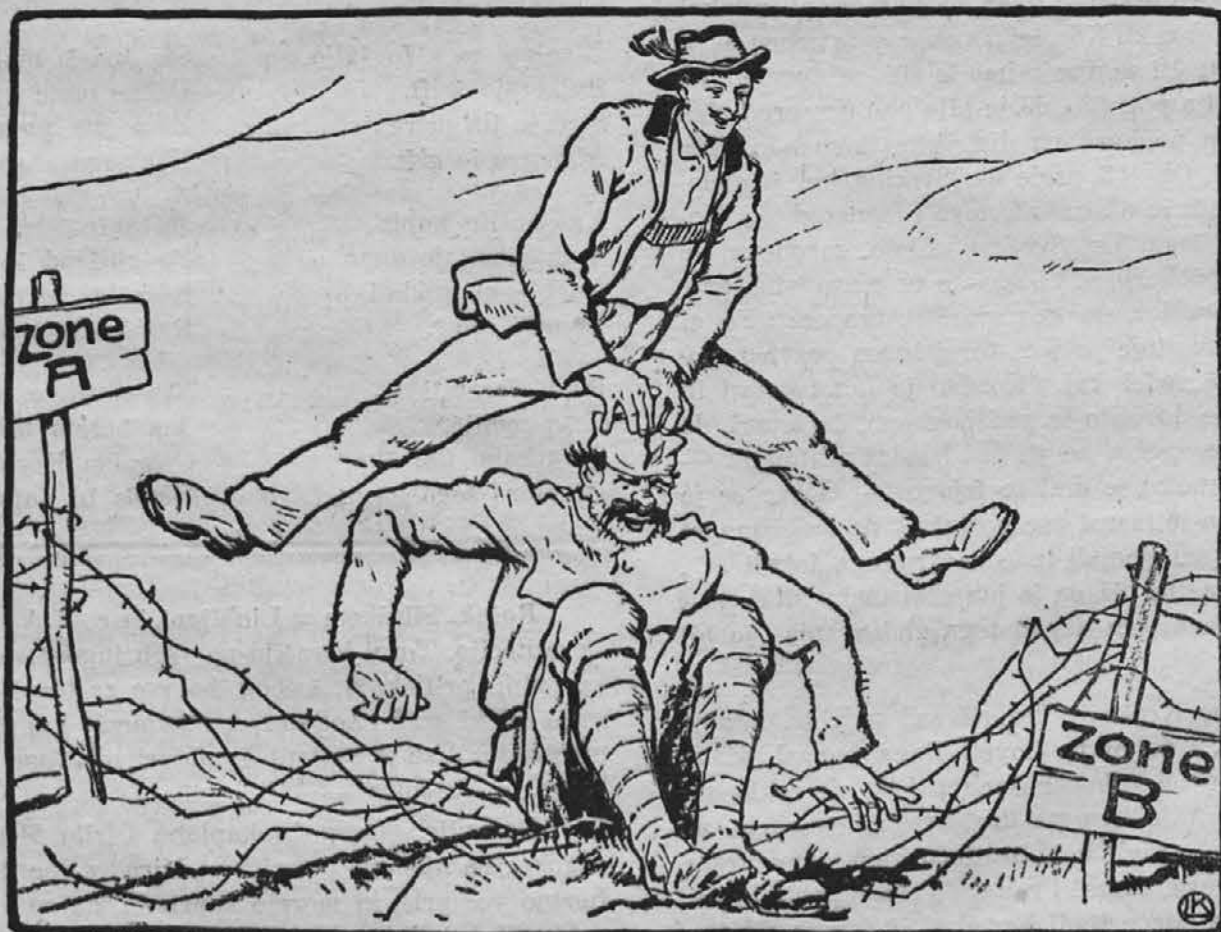
Kdo bo ti kupov
Čevg pa mašin?
Kdo bo kril streho,
Keder bo hin?

Kdo bo ti šenkov
Črevlje pa gvanf?
Pel boš: adijo
Pauerski štant.

Antantna komisija je vrgla gen. Majstra iz naša dežele!

Dopise je uposlati:
Uredništvu „Koroško Korošcem“, tiskarna Leon, Celovec.

Hopsa, hopsa, hopsasa — vkup sta coni B in A!

Koroška vstaja, Čuši beže — veselo zavriska Korošec: Juhe!